

Βρετανικό Δικαστήριο απορρίπτει τις απευθείας πτήσεις μεταξύ του Ηνωμένου Βασιλείου και των κατεχόμενων περιοχών της Κύπρου

Στις 28 Ιουλίου 2009, το Administrative Court του High Court of Justice, Queen's Bench Division του Ηνωμένου Βασιλείου απέρριψε προσφυγή των εταιρειών Kibris Turk Hava Yollari και CTA Holidays εναντίον της απόφασης του Υπουργού Μεταφορών του Ηνωμένου Βασιλείου να απορρίψει το αίτημά τους για έκδοση άδειας διεξαγωγής απευθείας πτήσεων, προγραμματισμένων και ναυλωμένων, μεταξύ του Ηνωμένου Βασιλείου και του παράνομου αεροδρομίου που λειτουργεί στην κατεχόμενη Τύμπου.

Σύμφωνα με ανακοίνωση τύπου που εξεδόθη από τη Νομική Υπηρεσία της Κυπριακής Δημοκρατίας, "πρόκειται, αδιαμφισβήτητα, για ιδιαίτερα σημαντική απόφαση για τα κυριαρχικά δικαιώματα της Κυπριακής Δημοκρατίας και τα δικαιώματα που αυτή απολαμβάνει δυνάμει του Διεθνούς Δικαίου σε σχέση με τη διεξαγωγή διεθνών πτήσεων από και προς το έδαφος της.

"Το Δικαστήριο έκρινε σαφώς ότι η Κυπριακή Δημοκρατία απολαμβάνει αποκλειστική κυριαρχία σε ολόκληρο το έδαφός της και τα χωρικά ύδατα που εφάπτονται με αυτές, ανεξάρτητα από το αν ασκεί αποτελεσματικό έλεγχο σε ολόκληρο το εν λόγω έδαφος", είπε η Νομική Υπηρεσία.

Επίσης, υπενθύμισε ότι το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο στην απόφασή του της 28ης Απριλίου 2009 για την υπόθεση M. Αποστολίδη εναντίον Όραμς έκανε μια παρόμοια διαπίστωση ότι δεν υπάρχει ανάγκη η Κυπριακή Δημοκρατία να ασκεί αποτελεσματικό έλεγχο πάνω από το κατεχόμενο τμήμα της Κύπρου.

Η Κυπριακή Δημοκρατία παρενέβη στη διαδικασία ως Ενδιαφερόμενο Μέρος και παρουσίασε τη θέση της και τα επιχειρήματά της προ του Αγγλικού Δικαστηρίου.

Με την απόφασή του, ο Δικαστής Wyn Williams απέρριψε την προσφυγή, υιοθετώντας πλήρως τα επιχειρήματα της Κυβέρνησης του Ηνωμένου Βασιλείου και της Κυπριακής Δημοκρατίας ότι ο Υπουργός Μεταφορών είχε υποχρέωση να απορρίψει το αίτημα λόγω (α) της υποχρέωσης του Ηνωμένου Βασιλείου σε σεβασμό των δικαιωμάτων της Κυπριακής Δημοκρατίας ως Συμβαλλόμενου Μέρους στη Σύμβαση του Σικάγο για τη Διεθνή Πολιτική Αεροπορία («η Σύμβαση») και (β) των υποχρεώσεων του Ηνωμένου Βασιλείου αναφορικά με τη μη αναγνώριση της λεγόμενης «Τουρκικής Δημοκρατίας της Βόρειας Κύπρου» και πράξεων προερχομένων από τέτοια μη αναγνωρισμένη οντότητα.

Για τη διάγνωση των υποχρεώσεων του Ηνωμένου Βασιλείου έναντι της Κυπριακής Δημοκρατίας δυνάμει της Σύμβασης, το Δικαστήριο ασχολήθηκε πρωτίστως με την ερμηνεία του όρου «κυριαρχία» στα άρθρα 1 και 2 της Σύμβασης. Συμφωνώντας με τον Καθ' ου η αίτηση και το Ενδιαφερόμενο Μέρος και απορρίπτοντας τη θέση των αιτητών, το Δικαστήριο έκρινε ότι ο όρος «κυριαρχία» στο πλαίσιο της Σύμβασης δεν τυγχάνει διαφορετικής ερμηνείας από αυτήν που προσδίδει στον όρο το Εθιμικό Διεθνές Δίκαιο. Ως εκ τούτου, η έννοια της κυριαρχίας δεν προϋποθέτει ούτε απαιτεί την άσκηση αποτελεσματικού εδαφικού ελέγχου.

Το έδαφος της Κυπριακής Δημοκρατίας για σκοπούς της Σύμβασης είναι ολόκληρη η νήσος Κύπρος και τα παρακείμενα σε αυτήν χωρικά ύδατα. Η Κυπριακή Δημοκρατία έχει αποκλειστική κυριαρχία επί του εναερίου χώρου πάνω από το έδαφος της, δηλαδή πάνω από ολόκληρη την Κύπρο και τα χωρικά της ύδατα.

Το Ηνωμένο Βασίλειο οφείλει να σέβεται τα δικαιώματα της Κυπριακής Δημοκρατίας δυνάμει της Σύμβασης. Η χορήγηση άδειας για διεξαγωγή απευθείας προγραμματισμένων

πτήσεων μεταξύ Ηνωμένου Βασιλείου και του 'Ercan' παραβιάζει τα δικαιώματα της Κυπριακής Δημοκρατίας δυνάμει του Αρθρου 6 της Σύμβασης. Περαιτέρω, η χορήγηση άδειας για διεξαγωγή απευθείας ναυλωμένων πτήσεων μεταξύ Ηνωμένου Βασιλείου και 'Ercan' παραβιάζει τα δικαιώματα της Κυπριακής Δημοκρατίας δυνάμει του Άρθρου 5 της Σύμβασης. Η διεξαγωγή απ' ευθείας πτήσεων μεταξύ Ηνωμένου Βασιλείου και 'Ercan' παραβιάζει τα δικαιώματα της Κυπριακής Δημοκρατίας δυνάμει των Αρθρων 10 και 68 της Σύμβασης σχετικά με την υπόδειξη τελωνειακών αερολιμένων στο έδαφος της. Το Δικαστήριο έκρινε ως εξαιρετικά σημαντικό στοιχείο για την κατάληξη στα πιο πάνω συμπεράσματα ότι τα δικαιώματα της Κυπριακής Δημοκρατίας που εκπηγάζουν από τα προαναφερόμενα άρθρα της Σύμβασης δεν εξαρτώνται από την άσκηση αποτελεσματικού ελέγχου από την Κυπριακή Δημοκρατία επί του συνόλου του εδάφους της σε σχέση με το οποίο απολαμβάνει αποκλειστική κυριαρχία.

Το Δικαστήριο στη συνέχεια απέρριψε το επιχείρημα των αιτητών ότι τα δικαιώματα της Κυπριακής Δημοκρατίας δυνάμει της Σύμβασης έχουν ανασταλεί σε σχέση με τις κατεχόμενες περιοχές λόγω μη άσκησης αποτελεσματικού ελέγχου.

Καταλήγοντας, το Δικαστήριο έκρινε ότι εάν ο Καθ' ου η αίτηση χορηγούσε τις αιτούμενες άδειες, το Ηνωμένο Βασίλειο θα ενεργούσε κατά παράβαση των διεθνών υποχρεώσεων του που επιβάλλουν σεβασμό των δικαιωμάτων της Κυπριακής Δημοκρατίας που πηγάζουν από τη Σύμβαση. Σημείωσε δε ότι η υπόθεση των αιτητών είναι καταδικασμένη σε αποτυχία στη βάση και μόνο αυτού του λόγου. Θεώρησε, όμως, ορθό να προχωρήσει σε παράθεση του βασικού σκεπτικού των συμπερασμάτων του αναφορικά και με το δεύτερο ζήτημα που αφορά στη μη αναγνώριση του ψευδοκράτους και πράξεων που προέρχονται από τη μη αναγνωρισμένη αυτή οντότητα.

Η κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου αναγνωρίζει την Κυπριακή Δημοκρατία ως το μόνο Κράτος στην Κύπρο. Η κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου έχει νομική υποχρέωση να μην αναγνωρίσει την «ΤΔΒΚ» και η υποχρέωση αυτή πηγάζει, όπως και οι ίδιοι οι αιτητές αποδέχθηκαν, από το Εθιμικό Διεθνές Δίκαιο καθώς και από τη Συνθήκη Εγκαθίδρυσης και τη Συνθήκη Εγγυήσεως.

Η χορήγηση των αιτούμενων αδειών θα συνιστούσε αναγνώριση κυριαρχικών δικαιωμάτων της «ΤΔΒΚ», εξουδετερώνοντας, έτσι, την πάγια και σταθερή θέση του Ηνωμένου Βασιλείου υπέρ της μη αναγνώρισης της «ΤΔΒΚ».

Το Δικαστήριο υποχρεώθηκε να αρνηθεί να προσδώσει εγκυρότητα σε πράξεις μη αναγνωρισμένης οντότητας εάν κάτι τέτοιο είναι αντίθετο με την εξωτερική πολιτική ή διπλωματική στάση του Ηνωμένου Βασιλείου. Οι εξαιρέσεις στον γενικό αυτό κανόνα είναι περιορισμένες και αφορούν πράξεις οι οποίες ρυθμίζουν καθημερινά ζητήματα του πληθυσμού της περιοχής και τα οποία μπορούν να θεωρηθούν ως ζητήματα ιδιωτικού χαρακτήρα.

Το Δικαστήριο προέβη στην επισήμανση ότι οι Τουρκοκύπριοι που διαμένουν στις μη ελεγχόμενες περιοχές της Δημοκρατίας εξυπηρετούνται από τα διεθνή αεροδρόμια που λειτουργούν στη Δημοκρατία. Από τα ενώπιον του στοιχεία προκύπτει ξεκάθαρα ότι χιλιάδες άνθρωποι διέρχονται τα οδοφράγματα καθημερινά. Οι αποστάσεις στο νησί είναι αρκετά μικρές ώστε η χρήση των αεροδρομίων στις ελεγχόμενες από τη Δημοκρατία περιοχές να καθίσταται απόλυτα εφικτή. Συνεπώς, το σκεπτικό πίσω από την εξαίρεση στον γενικό κανόνα που αφορά στην αποφυγή πρόκλησης σοβαρής δυσμείειας σε βάρος των κατοίκων της μη αναγνωρισμένης περιοχής, δεν ισχύει στην προκειμένη περίπτωση.

Εν κατακλείδι, η χορήγηση των αιτούμενων αδειών θα συνιστούσε παραβίαση της υποχρέωσης του Ηνωμένου Βασιλείου για μη αναγνώριση της «ΤΔΒΚ». Οι υπό συζήτηση πράξεις της μη αναγνωρισμένης «ΤΔΒΚ» δεν εντάσσονται στην περιορισμένη εξαίρεση που αφορά πράξεις που ρυθμίζουν καθημερινά ζητήματα του πληθυσμού στη μη ελεγχόμενη από τη Δημοκρατία περιοχή, αφού αποτελούν πράξεις δημόσιου χαρακτήρα. Το Ηνωμένο Βασίλειο είχε υποχρέωση να αρνηθεί τη χορήγηση των αδειών και γι' αυτό,

επιπροσθέτως, το λόγο.

Η Νομική Υπηρεσία ανέφερε ότι σύμφωνα με την απόφαση, καμία άδεια για προγραμματισμένες ή ναυλωμένες πτήσεις ή για την προσγείωση σε καθορισμένα αεροδρόμια μπορούν να χορηγούνται, εκτός από την κυβέρνηση της Δημοκρατίας. Η χορήγηση των αδειών αυτών από οποιοδήποτε κράτος, ή άδειες αναφορικά με το "Ercan", είναι παράνομες και παραβιάζουν τα δικαιώματα της Κυπριακής Δημοκρατίας στο πλαίσιο της Σύμβασης του Σικάγου. Ο δικαστής αρνήθηκε να εφαρμόσει μια προτεινόμενη αναλογία που θα επέτρεπε πτήσεις προς την Ταϊβάν.

Η σημασία της απόφασης έγκειται, επίσης, στο ότι υπογραμμίζεται η υποχρέωση του Ηνωμένου Βασιλείου δυνάμει του Εθνικού Διεθνούς Δικαίου, της Συνθήκης Εγκαθίδρυσης και της Συνθήκης Εγγυήσεως για τη μη αναγνώριση της «ΤΔΒΚ».

Υπογραμμίζεται, επίσης, η ευθύνη των Δικαστηρίων να μην προσδίδουν οποιαδήποτε εγκυρότητα σε πράξεις μη αναγνωρισμένων οντοτήτων εκτός μόνο εάν τέτοιες πράξεις ρυθμίζουν καθημερινά ζητήματα του πληθυσμού της συγκεκριμένης περιοχής και είναι πράξεις ιδιωτικού χαρακτήρα. Πράξεις που αφορούν στην αδειοδότηση και διεξαγωγή διεθνών πτήσεων κρίθηκε ότι ξεκάθαρα δεν εμπίπτουν σε αυτή την κατηγορία.